

ПРОТОКОЛ № 1
засідання Громадської ради при Державній митній службі України
в режимі ZOOM-конференції

Час проведення: 13 квітня 2023 року, 11:00

Місце проведення: Дегтярівська, 11-Г

від Державної митної служби України:

Сергій ЗВЯГІНЦЕВ - В. о. Голови Держмитслужби

Владислав СУВОРОВ - заступник Голови Держмитслужби

Олег ГОЯ - директор Департаменту організації митного контролю та оформлення

Деніс РАЙКОВ - директор Департаменту боротьби з контрабандою

та порушеннями митних правил

Світлана ЮХТА - заступник директора Департаменту контролю та адміністрування митних платежів

Сергій КОРЧАКА - директор Департаменту профілювання митних ризиків

Володимир КАСЬЯН - директор Департаменту по роботі з персоналом

Члени та експерти Громадської ради при Державній митній службі України
приєдналися до ZOOM-конференції

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

1. Щодо підсумків діяльності Держмитслужби за I квартал 2023 року: проблемні питання та шляхи їх можливого вирішення.
2. Щодо обговорення проекту Закону про внесення змін до Митного кодексу України щодо встановлення особливостей проходження служби в митних органах та проведення атестації посадових осіб митних органів, зареєстрованого у ВРУ 06.04.2023 за № 6490-д.
3. Щодо механізму актуалізації профілів ризику в Держмитслужбі.
4. Щодо затвердження Плану роботи Громадської ради при Держмитслужбі на 2023 рік.
5. Різне.

Галина ВДОВІНА привітала всіх присутніх, подякувала керівництво Держмитслужби та департаментів за ефективну комунікацію з профільною громадськістю та суб'єктами ЗЕД та запропонувала перейти до обговорення питань порядку денного засідання.

З питання 1 Порядку денного

СЛУХАЛИ:

Сергія ЗВЯГІНЦЕВА, який розповів про підсумки діяльності Держмитслужби за I квартал 2023 року, констатує досягнення митними органами стабільного

рівня функціонування в умовах воєнного стану як у напряму наповнення держбюджету, так і у сфері міжнародного співробітництва.

Окремо зупинився на ключових векторах роботи Держмитслужби, а саме:

співпраця з бізнесом (запровадження чат-боту та колцентру, який надає консультації в режимі «24/7»);

заходи щодо посилення інституційних основ митної служби шляхом взаємодії з Комітетом ВРУ з питань фінансів, податкової та митної політики; кроки у напряму запровадження окремого порядку прийняття та проходження служби, покликані забезпечити більшу самостійність керівництва Держмитслужби у прийнятті рішень;

кроки щодо запровадження обміну інформації з митними органами ЄС;

розвиток ІТ;

оптимізація механізму аналізу ризиків та поглиблений аналіз митних оформлень задля виявлення ризиковості;

запровадження спільного контролю в пунктах пропуску на кордоні з ЄС.

Повідомив про заходи митниці у напряму забезпечення об'єктивного визначення рівня митної вартості та висловився щодо доцільності проведення найближчим часом зустрічі з представниками правоохоронних органів для обговорення питань взаємодії, у тому числі відомчих компетенцій при визначенні митної вартості.

ВИСТУПИЛИ:

Сергій ТРУСОВ розповів про результати роботи Робочої групи з питань створення на сайті Держмитслужби рубрики «Історія», а також поцікавився чи заохочуються митники, у разі запобігання вивезенню з України культурних та історичних цінностей.

Акцентував увагу на якості консультацій з питань отримання спрощень та авторизацій, відмітивши ефективні підходи з боку Житомирської та Одеської митниці.

Володимир КАСЬЯН повідомив, що у Держмитслужбі наразі діє система заохочення у вигляді преміювання, вручення подяк та нагород.

Розповів, що, починаючи з 2013 року, з моменту створення Міндоходів, єдиним видом заохочення були подяки.

Зауважив, що наразі відновлено всі види заохочення, зокрема, нагрудний знак «За митну безпеку держави», медалі «Ветеран служби», «20 років сумлінної служби», «15 років сумлінної служби», «10 років сумлінної служби», подяка Голови Держмитслужби, грамота та почесна грамота.

Віктор БЕРЕСТЕНКО розповів, що 92% позовів щодо коригування митницею митної вартості за судовими рішеннями приймається на користь бізнесу, а також проаналізував статистику щодо судових рішень у справах про порушення митних правил за 483 та 489 статтями МКУ.

Світлана ЮХТА розповіла про комплексний підхід Держмитслужби в питаннях визначення рівня митної вартості та практику індивідуального розгляду конкретних ситуацій за зверненням підприємств.

Повідомила, що на постійній основі спільно з Юридичним департаментом здійснюється аналіз судової практики, що має на меті мінімізацію безпідставних рішень по коригуванню митної вартості регіональними митницями.

Зауважила, що всі скарги від бізнесу щодо визначення рівня митної вартості ретельно розглядаються профільним департаментом Держмитслужби, а за потреби залучаються Офіс омбудсмена та інші організації.

Підкреслила, що у поточному році збільшилася кількість ZOOM-конференцій з підприємцями, на яких обговорюються питання митної вартості та опрацьовується позиція бізнесу в режимі діалогу.

Зазначила, що незначний відсоток рішень про коригування митної вартості, прийнятими регіональними митницями, визнаються безпідставними та відміняються Держмитслужбою.

Довела позицію Держмитслужби щодо максимальної підтримки бізнесу в умовах війни в частини визначення рівня митної вартості на підставі ретельного аналізу пакета супровідних документів.

Зазначила, що за результатами аналізу рішень, винесених судами за позовом бізнесу у справах про коригування митної вартості, має місце ситуація, коли такі рішення приймаються без урахування документів, які підтверджують позицію митниці.

Галина ВДОВІНА зауважила, що наразі нагальною є потреба закріплення на законодавчому рівні визначення рівня митної вартості виключною компетенцією митниці, що унеможливить втручання правоохоронних органів на цю процедуру.

Ініціювала проведення «круглого столу» за участі представників профільних комітетів ВРУ, Мінфіну, Держмитслужби, правоохоронних органів та профільної громадськості для обговорення поточної ситуації та визначення компетенцій та повноважень державних органів при здійсненні митних формальностей.

Деніс РАЙКОВ розповів про ініціювання Мінфіном внесення змін до постанови КМУ від 23.05.2012 № 467 «Про затвердження вичерпного переліку підстав, за наявності яких може проводитись огляд (переогляд) товарів, транспортних засобів комерційного призначення органами доходів і зборів України» щодо виключення п. 14 стосовно письмових доручень правоохоронних органів, що унеможливить направлення до митниці орієнтувань з вимогою проведення митного огляду товарів.

Повідомив про законодавче закріплення права про прийняття рішення про проведення митного огляду та переогляду виключно за митницею у відповідності до внесених змін до частини 5 статті 338 МКУ.

Підкреслив, що Департаментом боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил на постійній основі проводиться заслуховування регіональних підрозділів та аналізується судова практика щодо розгляду справ про ПМП, що має на меті мінімізацію безпідставних складань протоколів про ПМП в митницях.

Зауважив, що ввезення на територію України транспортних засобів нерезидентами перебуває на належному контролі, а взаємодія з Міністерством оборони України сприяє уникненню будь-яких спекуляцій.

Ірина САРГСЯН повідомила щодо випадку, коли підприємство при оформленні товару за одним контрактом в різних митницях стикнулося з різним рівнем митної вартості та закликала до забезпечення уніфікованого підходу.

Поцікавилася у який спосіб компанія може долучитися до ZOOM-консультацій з питань митної вартості, які проводяться профільним департаментом.

Петро СТЕЦЕНКО висловив думку щодо згортання спрощень по попередній митній декларації типу ІМ 40 ЕА.

Повідомив про тенденції щодо підвищеної селективності спрацювання ризику «доставка в зону митного контролю» без зазначення будь-яких підстав; обов'язкового проведення митного огляду товарів, які направляються в зону митного контролю; примусове формування регіональними митницями ризиків СУР без спрацювання АСАУР та направлення декларацій типу ІМ 40 ЕА в зону митного контролю.

Висловив припущення, що, можливо, блокування наявних спрощень є стимулюванням отримання спрощень NCTS.

Закликав забезпечити бізнесу належний перехідний період до системи NCTS, яка замінить існуючі спрощення 7 листопада 2023 року.

Сергій КОРЧАКА розповів, що з початком війни ДМСУ прийняла рішення про відключення деяких ризиків з огляду на поточну ситуацію, щоб запобігти колапсу та дати можливість бізнесу працювати в нових реаліях.

Зауважив, що з липня 2022 року розпочалося відновлення низки профілів ризику.

Підкреслив, що у поточному році кількість митних оглядів у порівнянні з аналогічним періодом минулого року суттєво знизилася: з 7,8% до 4,7%, а відсоток митних оглядів по МД типу ІМ40 ЕА складає менше 10%.

Повідомив, що департаментом здійснюється постійний аналіз підстав для проведення митних оглядів та вживаються заходи щодо недопущення безпідставного направлення в зону митного контролю.

Олег ГОЯ повідомив, що одним із ключових пріоритетів діяльності Держмитслужби у 2023 році є збільшення кількості суб'єктів ЗЕД, які отримали спрощення та авторизацію.

Акцентував увагу на тому, що з боку Держмитслужби вжито вичерпних заходів щодо проведення роз'яснювальної, консультативної та методологічної роботи у цьому напрямку.

Розповів, що за кожною митницею закріплено представника відповідного управління ДОМК та О, до якого можна звертатися за будь-якою консультативно-методологічною допомогою.

Закликав представників Громадської ради при Держмитслужбі до взаємодії у напрямку активізації суб'єктів ЗЕД по отриманню спрощень та авторизацій.

Довів до присутніх інформацію, що за період воєнного стану резидентами та нерезидентами на територію України ввезено до 10 тис транспортних засобів у режимі тимчасового ввезення.

Надав інформацію щодо направлення на митниці відповідного листа стосовно продовження терміну тимчасового ввезення транспортних засобів у відповідності до Прикінцевих положень МКУ, наголосивши, що наразі зобов'язання про зворотне вивезення таких транспортних засобів є обов'язковим.

Тетяна ОСТРИКОВА зауважила, що активність підприємств щодо отримання спрощень та авторизацій суттєво гальмується високою вартістю послуг консультантів.

Відмітила дійсно велику роботу, проведену ДОМК та іншими департаментами Держмитслужби в частині роз'яснювальних та консультативних заходів, спрямованих на отримання підприємствами спрощень.

Детально зупинилася на об'єктивних складнощах, з якими стикається бізнес на шляху до отримання прощень, зокрема через потенційні ризики, зумовлені війною, імпортери не хочуть виписувати Т1; послуги консультантів дуже дорогі, а у разі опрацювання самотужки необхідного пакету документів щодо отримання спрощень підприємство змушене призупинити діяльність бухгалтерії, комерційної дирекції, ІТ та логістичного підрозділів, що практично рівнозначне повній зупинці роботи.

Навела приклади розцінок на послуги консультантів, які фінансово є досить обтяжливими для бізнесу.

Висловила думку, що підприємства не поспішають отримувати спрощення ще й через те, що перший етап, власне отримання спрощень, не такий складний, як другий: працювати по цим спрощенням, політикам та інструкціям.

Порушила проблематику щодо необхідності нормативного врегулювання спричиненої війною ситуації з транспортними засобами, ввезеними рік тому нерезидентами згідно статті 380 МКУ в режимі тимчасового ввезення та переданих на потреби ЗСУ, і частина яких вже знищена.

Запропонувала розглянути доцільність внесення змін до постанови КМУ від 01.03.2022 № 174 «Деякі питання пропуску гуманітарної допомоги через митний кордон України в умовах воєнного стану», зокрема щодо автоматичного припинення режиму тимчасового ввезення у разі, якщо транспортний засіб передано на потреби ЗСУ, про що є відповідний Акт приймання-передачі чи інший установлений документ.

Іван КРИВАК порушив питання підходів до ефективності митних оглядів при митному оформленні по ЕА та вимог до інспекторів при їх проведенні.

Ігор КАЛЯГІН зауважив, що транспортні засоби на потреби ЗСУ доцільно ввозити як гуманітарну допомогу, а ввезені в режимі тимчасового ввезення треба контролювати належним чином, тому ще є непоодинокі випадки, коли волонтери беруть відповідний лист від військової частини, а транспортний засіб не доставляють за призначенням.

ВИРІШИЛИ:

1. Інформацію взяти до уваги.
2. Здійснити відповідні організаційно-підготовчі заходи щодо проведення спільного заходу за участі представників профільних комітетів ВРУ,

Мінфіну, Держмитслужби, правоохоронних органів та профільної громадськості з метою обговорення поточної ситуації та визначення компетенцій та повноважень державних органів при здійсненні митних формальностей.

Відповідальні:

Галина ВДОВІНА, Віктор БЕРЕСТЕНКО

Термін виконання:

квітень-травень 2023 року

З питання другого порядку денного

СЛУХАЛИ:

Тетяну ОСТРИКОВУ, яка проаналізувала ключові положення проекту Закону про внесення змін до Митного кодексу України щодо встановлення особливостей проходження служби в митних органах та проведення атестації посадових осіб митних органів, зареєстрованого у ВРУ 06.04.2023 за № 6490-д.

Відмітила, що реакція профільної громадськості на деякі положення законопроекту нейтральна, на деякі - схвальна, а частина викликає певне занепокоєння.

Зазначила, що будь-яка реформа - це завжди кадрові потрясіння, які відволікають від роботи та створюють точки напруги в регіональних митницях, що у цілому є відчутним для бізнесу.

Окремо зупинилася на деяких положеннях законопроекту, зокрема переатестації, процедурі конкурсу на Голову Держмитслужби, особливостях укладення контракту, специфіки визначення ключових показників ефективності, процедури розірвання контракту, ротацій, посадових окладах та надбавках.

Висловила занепокоєння щодо чергової переатестації; побажання взяти участь у напрацюванні критеріїв ключових показників ефективності Голови Держмитслужби, щоб унеможливити узаконення норми, коли головним критерієм КРІ стане наповнення бюджету; сумніви щодо зовнішнього оцінювання, зважаючи на досвід НАБУ, де воно не проводилося з 2017 року через те, що не визначено, хто буде зовнішнім оцінувачем; побоювання, що брак коштів в бюджеті та особливості економіки в умовах війни стане на заваді підвищення зарплати та надбавок митникам.

ВИСТУПИЛИ:

Сергій ЗВЯГІНЦЕВ повідомив, що Держмитслужба бере активну участь в опрацюванні порядків та пропозицій до законопроекту.

Висловив сподівання, що це не остаточна редакція, та Держмитслужба зможе доопрацювати певні положення, зокрема посилення самостійної кадрової політики.

Подякував народним депутатам та Мінфіну за підтримку низки ключових пропозицій Держмитслужби до законопроекту.

Володимир КАСЬЯН продемонстрував презентацію щодо основних положень та очікувань законопроекту.

Зробив короткий екскурс інституційного розвитку Держмитслужби протягом останніх 10 років, підсумовуючи, що для пересічного митника нічого не змінилося на тлі постійних внутрішніх та відомчих реорганізацій.

Розповів про роботу з персоналом в умовах воєнного стану та проблематику щодо забезпечення підпорядкованим складом нововідкритих постів, а також про небажання випускників вузів працювати в митниці через низьку заробітну плату.

Повідомив, що підготовлені Держмитслужбою спільно з Мінфіном пропозиції щодо збільшення заробітної плати на 150 %, запропонований розмір якої базується на заробітній платі митників країн ЄС, суміжних з Україною, знайшли підтримку багатьох депутатів та внесені до законопроекту.

Зосередив увагу, що митні платежі, які надходять до Держбюджету протягом всього 10 календарних днів, повністю покривають визначені законопроектом річні бюджетні асигнування на утримання Держмитслужби.

Поділився низкою пропозицій, які, у разі їх прийняття, забезпечать ефективність функціонування Держмитслужби, а саме: проведення атестації на постійній основі, розширення повноважень Голови служби, запровадження Дисциплінарного статуту, створення кадрового резерву, удосконалення процедури ротацій, унормованість МКУ процедури припинення митної служби тощо.

Віктор БЕРЕСТЕНКО дав високу оцінку «Стартбуку», довіднику для новопризначених посадових осіб митних органів, оприлюдненого на сайті Держмитслужби.

Сергій ТРУСОВ відмітив, що крім підвищення заробітної плати та запровадження системи заохочення, доцільно вирішувати питання зі службовим житлом для митників.

Галина ВДОВІНА запропонувала підтримати пропозиції Держмитслужби у цілому та підготувати пропозиції до законопроекту від ГР при Держмитслужбі.

ВИРІШИЛИ:

1. Інформацію взяти до уваги.
2. Підготувати та направити пропозиції до проекту Закону про внесення змін до Митного кодексу України щодо встановлення особливостей проходження служби в митних органах та проведення атестації посадових осіб митних органів, зареєстрованого у ВРУ 06.04.2023 за № 6490-д.

Відповідальні:

Термін виконання:

Галина ВДОВІНА
квітень 2023 року

З питання третього порядку денного

СЛУХАЛИ:

Світлану ЮХТУ, яка розповіла, що наповнення профілів ризиків, які стосуються митної вартості, та їх оновлення здійснює Департамент контролю та адміністрування митних платежів

Повідомила, що протягом 2023 року було оновлено ризики у напрямку митної вартості по 502 унікальним позиціям у розрізі країни походження товарів.

Деталізувала джерела інформації для оновлення та наповнення профілів ризиків, а саме:

дані митних оформлень товарів великими імпортерами;

інформація експертних організацій, у тому числі Укрзовнішекспертиза та Держзовнішінформ, з якими Держмитслужбою підписано відповідні меморандуми; відповіді митних органів інших держав на запити Держмитслужби щодо рівня митної вартості.

Навела конкретні приклади збільшення та зменшення критичних значень митної вартості, зумовлених, наприклад, сезонністю, що стосується фруктів, овочів, риби та рибопродуктів.

Окремо зупинилася на наповненні профілю ризику щодо транспортних витрат при переміщенні контейнерів морем, через їх суттєве зменшення морськими перевізниками.

ВИСТУПИЛИ:

Сергій ТРУСОВ поцікавився, чи експертні організації, з якими Держмитслужба підписала меморандуми, надають відповідну інформацію ЗМІ, додавши, що Всесвітня митна організація діє саме у такий спосіб.

Запропонував розмістити на сайті Держмитслужби публікацію щодо механізму підписання меморандуму, щоб галузеві асоціації знали, як це робити.

Тетяна ОСТРИКОВА поцікавилася періодичністю оновлення профілів ризиків та засідань відповідної комісії і загалом наскільки ця робота ведеться систематично.

Сергій КОРЧАКА розповів, що у напрямку функціонування профілів ризику ведеться системна робота на постійній основі: переглядаються старі та створюються нові профілі ризиків в залежності від ситуації на ринку та змін в законодавстві.

Навів статистичні дані, що у поточному році введено в дію 11 нових профілів ризику та внесено зміни до 4 діючих.

Повідомив, що комісія, до складу якої входять представники Мінфіну та Держмитслужби, збирається для змін алгоритму дій профілю ризиків, створення нових або припинення дії діючих.

ВИРІШИЛИ:

Інформацію взяти до уваги.

З питання четвертого порядку денного

СЛУХАЛИ:

Галину ВДОВІНУ, яка запропонувала взяти за основу та затвердити План роботи Громадської ради при Держмитслужбі на 2023 рік та звіти щодо діяльності у 2022

році Громадської ради та Практичного комітету, як найактивнішого робочого органу ради.

ВИРШИЛИ:

Затвердити План роботи Громадської ради при Держмитслужбі на 2023 рік та звіти за 2022 рік.

З питання п'ятого порядку денного

ВИСТУПИЛИ:

Вікторія ЧЕРКАЧ розповіла про факт спрацювання ризику АСАУР та вимогу надати додаткові документи, незважаючи на прямі довгострокові контракти.

Світлана ЮХТА закликала всіх, у разі наявності проблемних питань та неможливості їх вирішення на регіональному рівні, направляти листи безпосередньо до Держмитслужби.

Іван КРИВАК порушив питання, які стосуються підтвердження країни походження, а саме: щодо документів, які можуть підтверджувати країну походження товарів, щодо місця зберігання сертифікату EUR1 та щодо підтвердження країни походження товару відповідним сертифікатом, який видано не на конкретну товарну партію, а на контрактний обсяг.

Запропонував задля забезпечення уніфікованого підходу до тлумачення МКУ з порушених питань профільному департаменту розглянути можливість щодо підготовки роз'яснювальної інформації, її розміщення на сайті Держмитслужби та направлення до регіональних митниць.

Владислав СУВОРОВ повідомив, що відповіді на питання пана Кривака чітко прописані у статтях 43 та 44 МКУ та запропонував йому направити до Держмитслужби письмове звернення для отримання офіційних роз'яснень.

Ілля ЗІБНИЦЬКИЙ порушив питання, яке стосується цифровізації, в саме: за результатами досліджень, проведених Асоціацією митних брокерів України спільно з Інститутом економічних досліджень, переважна більшість митних брокерів України вважають Анкету самооцінки нескладною, складною для сприйняття митними брокерами та перевантажену складними питаннями.

Зауважив, зокрема, що Анкета самооцінки неструктурована, структура анкети сприймається як основний текст, неінтегрований з базами даних. Від'ємною складовою анкети самооцінки є відсутність чітких і зрозумілих вказівок, які пояснюють зміст запитання інструктивних вказівок та орієнтирів. Анкета самооцінки немає логічної схеми, що не відображає бізнес-процесу конкретної предметної області, не сприяє уникненню надмірності запитань, і таким чином не запобігає неузгодженості даних зазначених в ній. Анкета самооцінки немає варіантів відповідей в єдиній базі даних.

Запропонував розробити та розмістити цифрову форму Анкети самооцінки в кабінеті веб-порталу «Єдине вікно для міжнародної торгівлі» та для авторизації на застосування спрощень розробити послугу в кабінеті веб-порталу «Єдине вікно для

міжнародної торгівлі» для відображення статистичних даних необхідних для заповнення анкети самооцінки.

Галина Вдовіна запропонувала розглянути питання, які стосуються відображення статистичних даних, необхідних для заповнення Анкети самооцінки, на найближчому засіданні Практичного комітету.

Петро СТЕЦЕНКО підтримав пропозицію щодо розгляду питань, які стосуються підтвердження країни походження та відображення статистичних даних, необхідних для заповнення Анкети самооцінки, на найближчому засіданні Практичного комітету.

ВИРІШИЛИ:

1. Інформацію взяти до уваги та відповідного реагування

Головуюча

Галина ВДОВІНА

Секретар

Олена КРИЛАЧ